

Markvildtet tilbage på marken

Tekst: Jens Venø Kjellerup

NATUR/VILDTFORVALTNING: For 60 år siden nedlagde de danske jægere flere end 400.000 harer og 350.000 agerhøns om året – i dag nedlægges der ca. en tiendedel (ca. 50.000 harer og ca. 25.000 agerhøns om året). Markvildtet findes ikke i samme omfang som tidligere på markerne, og jagten fokuseres derfor i højere grad omkring skove, enge, moser og andre

naturområder, der ligger som spredte mosaikker i landbrugslandet.

Fraværet af markvildtarter i visse områder og de generelt lave bestandsniveauer på nationalt plan har direkte indvirkning på, hvorledes den danske jagttradition har udviklet sig. Det er kun med en aktiv indsats, at vi kan gøre os håb om at sikre jagt med stående hunde og spaniels mv. i det åbne land. Med markvildtindsatsen er vi ved fælles indsats fra flere sider kommet godt i gang.

Landbrugsarealet dækker ca. 66 % af Danmarks samlede landareal, mens skove, naturarealer, søer og vandløb fylder mindre end 25 %. Selvom jagten fokuseres omkring småbiotoperne, har de fleste vildtarter, der jages i Danmark, en vis tilknytning til landbrugsarealerne, hvilket i mange tilfælde gør sig gældende i yngleperioden. Netop i denne periode produceres det overskud, som vi kan høste af i jagtsæsonen. Hvis vi som jægere vil have mere vildt at jage i efteråret, skal vi derfor sikre en høj kvalitet af levestederne i vildtets yngletid. For småvildtet drejer det sig i høj grad om struktur og variation i landskabet, som er temaet for årets markvildtoversigt.

Der ligger stadig en stor udfordring foran os med hensyn til at påvirke tilskudsregler og lovgivning for landbruget, således at moderne landmænd og ildsjæle kan gøre en endnu større forskel.

Markvildtarter som harer og agerhøns er meget reproduktive af natur og kan – hvis de rette forhold er til stede – kompensere for et stort jagtligt udtag. Med den rette natur- og vildtpleje kan der opbygges robuste bestande, som byder på spændende

HOVEDBESTYRELSESMEDLEM

Jens Venø Kjellerup, kreds 4
Formand for markvildtsudvalget

jagtoplevelser, der vil kunne vække interessen for de til tider oversete jagtformer med hund og haglgevær på kryds og tværs af markerne.

Danmarks Jægerforbunds markvildtindsats har særligt fokus på at sikre levestederne i landbrugslandet. Dette sker blandt andet ved at understøtte dannelse af markvildtlav, som udover at udføre et flot stykke arbejde med terrænpleje sørger for optælling af harer og agerhøns. Deres arbejde er med til at sikre, at vi også i fremtiden kan have jagttid på disse arter, og det giver uundværlig viden om markvildtbestandene i Danmark. Der skal derfor lyde en stor tak for den frivillige indsats, der ydes i markvildtlavene.

Flere har stillet spørgsmålet: Får man mere vildt af at være med i et markvildtlav? Svaret er kort sagt – nej. At købe sig til et medlemskab i Fitness World får dig ikke på magisk vis til at komme i form. Det er heller ikke tilstrækkeligt at møde op i fitnesscenteret og kigge på maskinerne – nej, der skal ydes en indsats, og det er hårdt arbejde. Det samme gælder for deltagelse i et markvildtlav. Her kan det være en hjælp at være med i et lav, hvor man kan hjælpe og motivere hinanden til at komme i gang. I nogle lav er der blandt andet fællesindkøb af frø samt samarbejde om såning af vildtstriber og slåning af spor m.m. Lods-ejerne i lavene kan give inspiration og idéer til tiltag, og på de årlige møder i lavet udveksles erfaringer om effekten af de enkelte tiltag.

Har du interesse i at høre mere om markvildtindsatsen, er du velkommen til at kontakte din lokale markvildtrådgiver. Vi ser frem til at høre fra dig. jvk@jaegerne.dk

Markvildtindsatsens medarbejdere:

Niels Søndergaard, jagt faglig chef,
tlf. 21 94 59 90, NIS@jaegerne.dk.

Thomas Iversen, projektleder,
tlf. 81 88 05 30, TIV@jaegerne.dk.

Anders Rishøj Jensen, markvildtrådgiver, Midt- og Nordjylland,
tlf. 27 80 28 49, ARJ@jaegerne.dk.

Jakob Bergmann Nielsen, markvildtrådgiver, Fyn, Syd- & Sønderjylland,
tlf. 81 88 24 46, JBN@jaegerne.dk.

Jens L. Pedersen, GIS-ansvar/markvildtrådgiver, Nordsjælland,
tlf. 81 88 04 08, JPE@jaegerne.dk.

Lene Midtgaard, markvildtrådgiver, Sydsjælland og øerne,
tlf. 50 60 22 32, LMI@jaegerne.dk.

Sebastian Behnke, GIS-ansvar/markvildtrådgiver, Østjylland,
tlf. 30 13 11 02, SBE@jaegerne.dk.

Jesper Kjær Illemann, konsulent,
tlf. 88 88 75 34, JKI@jaegerne.dk.

Til glæde for markvildtet

På markvejen piler agerhønsene afsted med deres kyllinger i hælene, indtil de pludselig og i samlet flok letter og flyver ud i afgrøden ved siden af markvejen. Scenariet er mere eller mindre det samme år efter år. Måske varierer antallet af kyllinger fra ganske få til ganske mange, nogle gange ser man kun de to gamle fugle, men agerhøns er der så godt som altid. Hvad er det, der er så specielt ved markvejen, siden agerhønsene ynder at opholde sig her?

Tekst og foto: Lene Midtgaard, markvildtrådgiver

Strukturen i en vildtstribe eller en anden lysåben afgrøde til markvildtet er vigtig. Der skal være luft og lys.

NATUR/VILDTFORVALTNING: Sommeren 2017 kan sammenfattes med et ord: VÅD. Den ene regnbyge har mere eller mindre afløst den anden. Efterårets tællinger i markvildtlavene vil give os et fingerpeg om, hvad det har betydet for markvildtets ynglesæson, men det våde og kolde vejr kan godt frembringe panderynker hos dem af os, som holder af markvildtet. En ting er helt sikkert, et vejr, som vi har haft denne sommer, stiller store krav til markvildtets levesteder.

For at vende tilbage til markvejen og agerhønsene i indledningen kan man håbe på, at de har klaret sig godt. Måske er markvejen flankeret af et par gode, brede vejrabatter med en kombination af både gammel visse vegetation og frisk grøn bevoksning med både græsser og urter. Måske står der enkelte tætte buske. Måske støder markvejen op til en lille eng, et udyrket areal, en vildtstribe eller et andet areal med en løs og lysåben vegetation.

Hvis førnævnte er tilfældet, har vores fiktive agerhøns på markvejen haft et godt udgangspunkt på trods af en regnvåd sommer. I rabatterne har agerhønsene kunnet finde ly for regnen, på markvejen har de kunnet komme ud at lune sig i de sparsomme solstråler, og i de tilstødende lysåbne arealer har både de og deres kyllinger kunnet finde føde.

Pas på småbiotoperne

I en rapport, som Københavns Universitet har lavet vedrørende udviklingen i agerlandet, der kortlægger markstørrelse, markveje og småbiotoper, påvises, at småbiotoperne i udvalgte forsøgsområder i gennemsnit udgør ca. 8 % af det samlede areal, mens landbrug udgør 62 %.

De 8 % omfatter blandt andet den førnævnte markvej og dens rabatter. Inden for de sidste 10 år har arealet med småbiotoper været stigende, og der er især sket en forøgelse af arealer med læhegn og småskove. Desværre er kvaliteten af småbiotoperne faldende.

Hvis vi kigger tilbage til 1950'erne, hvor nedgangen i vores >

> markvildtbestande begyndte, vil man opdage, at landbrugsarealer dengang udgjorde tæt på 10 % mere af det samlede areal end i dag. Den væsentligste og betydeligste forskel er derfor ikke mængden af dyrkede arealer, men en udvikling, som har betydet, at landbrugslandet i dag fremstår mere ensartet og intensivt end tidligere. Markerne er i samme periode også blevet større. Det betyder, at mængden af markskel og markveje er faldet. Vi står dermed overfor en mangel på variation. En variation, som sikrer tilstedeværelsen af blandt andet forskellige vegetationstyper, som spænder mellem det lave, det høje, det tætte og det åbne, af arealer, der er tørre og solbeskinnede, og arealer, der er fugtige samt næringsfattige. Sagt på en anden måde, der er for få forskellige strukturer mange steder i vores landbrugsland.

Start med at skabe dig et overblik over terrænet, før du planlægger dine tiltag. Hvad er det i virkeligheden, der mangler?

Et gammelt markskel med spredt bevoksning af slåen skaber variation og er levested for mange dyr i landbrugslandet.

Markvildtets krav

Men hvad er det så, der mangler ude i landbrugslandet, set med markvildtets øjne? Der mangler levesteder. Årsagen til, at de førømtalte agerhøns trofast i flere generationer har holdt til på den beskrevne markvej er, at den formodentlig rummer alle de elementer eller strukturer, om man vil, som tilsammen skaber et levested. Der er gammel vegetation, som er velegnet til at bygge en rede i. Der er et velegnet areal, hvor de kan søge føde med deres kyllinger, og et åbent solbes-

skinnede areal, hvor markvildtet kan slikke morgensol og varme sig efter kølige nætter eller færdsel i våd vegetation. Når vi sår en vildtstribe eller anlægger en insektvold, kan man måske i virkeligheden argumentere for, at der er tale om en efterligning af tidligere tiders markskel og markveje med tilhørende småbiotoper.

Småbiotoperne er ikke kun vigtige for vores markvildt, men er også vigtige levesteder for en række af andre dyr og planter, som er tilknyttet det åbne land. Det er vigtigt, at vi passer på disse små arealer, der ofte ligger som spredte øer i et meget fragmenteret landskab. Også selv om disse arealer størrelsesmæssigt hører til i den mindre ende. Vores danske vej- og grøftekanter rummer nemlig en stor del af vores danske flora og er dermed også levested for en stor del af vores dyreliv, herunder også markvildt.

Skåret helt ind til benet stiller markvildtet fire krav til dets levesteder: rededækning/skjul til yngel, soleksponerede arealer, føde og dækning. Der er mange muligheder for, hvordan man kan sikre sig, at alle disse elementer er til stede. En vildtstribe behøver ikke bestå af en udsået vildtblanding – naturlig fremspiring af eksempelvis ukrudt er også en god løsning. Der er ikke noget, der som

udgangspunkt er mere rigtigt eller forkert. Det handler derimod om at finde den løsning, som passer bedst til ens temperament og engagement.

Bevar det endnu uskadede

Brandmandens lov er ofte anvendt inden for naturpleje og handler i korte træk om at beskytte og bevare det endnu uskadede. Dernæst skal man stoppe den skadelige påvirkning, mens man i sidste instans udvider og genopretter.

Som tidligere nævnt er arealet med småbiotoper øget inden for de senere år, mens kvaliteten af arealerne har været faldende. Det betyder, at det er meget vigtigt, at de fungerende småbiotoper først og fremmest identificeres, bevares og beskyttes. Dernæst skal de småbiotoper, som er knap så velfungerende have opmærksomhed, og som den sidste mulighed kan vi gå ud at etablere nye biotoper.

Soleksponerede arealer er vigtige. Når vegetationen og markafgrøderne er høje og tætte, er det vigtigt med steder, vildtet kan komme ud at tørre efter at være blevet vådt af morgendug og regnbyger.

Inden du straks kaster dig hovedkulds ud i at lave tiltag for markvildtet, er det derfor en god ide at starte med at kaste et kritisk og realistisk blik på det areal, hvor du ønsker at forbedre markvildtets levesteder. Du kan med fordel medbringe et kort og på det registrere alle de eksisterende elementer i terrænet: markveje, markskel, læhegn osv. Bagefter er øvelsen så ud fra det kendskab, du har til markvildtets behov, at identificere, hvilke elementer det så er, der mangler. Er der eksempelvis masser af rededækning og godt med soleksponerede arealer, vil det være optimalt at sikre arealer med insektføde i form af en lysåben afgrøde.

Tiltag for markvildtet kan beskytte småbiotoper

De vildtplejetiltag, du vælger at tilføje din ejendom, kan med fordel lægges op ad småbiotoperne og på den måde være med til at beskytte dem. En stribe med lysåben vegetation vil kunne fungere som en buffer mellem et sårbart areal og en landbrugsafgrøde.

Ved at se på dit terræn på denne måde vil du opleve, at der ofte er flere elementer, som allerede fungerer efter hensigten, men som blot vil blive bedre af at blive kombineret med eksempelvis et soleksponeret areal, og at du faktisk i nogle tilfælde ender med at tage mindre jord ud til vildtplejetiltag.

Det er en god ide at anlægge lysåbne tiltag ved siden af de faste vedvarende strukturer, fordi mange insekter er tilknyttet småbiotoperne. Insekter, som f.eks. rovbiller, er nyttedyr i landbrugslandet og kan gavne afgrøderne. Insekter er en vigtig bestanddel i kosten for agerlandets fugleunger. Det er i denne sammenhæng vigtigt at pointere, at det er de insekter, der kravler, der er de mest interessante, og ikke dem, der flyver. Det er derfor ikke kun vigtigt at kende til markvildtets behov, men også at have kendskab til dyrene længere nede i fødekæden, da de danner fødegrundlaget for mange af de større arter, som lever i agerlandet.

For at tilgodese insekterne er det vigtigt at fokusere på tiltag med en vis kontinuitet. Det vil sige, at tiltaget bliver mere værdifuldt med alderen, og det nytter med andre ord ikke kun at fokusere på tiltag, som omlægges hyppigt.

Elsk dit ukrudt

Hvis du etablerer tiltag, som ikke omlægges hyppigt, vil der med tiden ind-

Et slået spor, som også anvendes som markvej, er lagt mellem en afgræsset eng og et omdriftsareal.

vandre ukrudt. Selv om visse af disse uønskede planter kan være til stor gene i marken, har nogle af dem også fordele. De koster ikke noget at etablere, de er med til at øge variationen, og de er hjemmehørende og er tilpas-

set de lokale forhold. Det kan med andre ord ikke betale sig at ærgre sig over tilstedeværelsen af eksempelvis hvidmelet gåsefod, hamphanekro og pileurt – dine vildtstriber bliver ikke dårligere af den grund.

"If you can't beat them, exploit them." Hvidmelet gåsefod er ikke altid værdsat, men i dette tilfælde beviser den sit værd med masser af lus, som vil være et velkomment proteintilskud til agerhønseskylinger.

Hjørner og kiler i marken, som det ikke er rentabelt at opdyrke, kan eksempelvis udlægges som MFO-brak.

Ret marken op

I takt med, at markerne bliver større, bliver variationen mindre. Men i takt med, at maskinerne bliver større og landmandens tid mere kostbar, vil det måske også i visse tilfælde vise sig mindre rentabelt at opdyrke skæve hjørner og kiler, og dermed får man en mulighed for atter at øge variationen. Disse hjørner og kiler kan nemlig med fordel øremærkes vildtet.

Tyske undersøgelser peger på, at hvis man fokuserer på større samlede tiltag frem for udelukkende smalle linjeformede tiltag, vil man kunne formindske prædation på eksempelvis reder. I et landskab med få og spredte småbiotoper har prædatorer nemt ved at afsøge arealerne i deres jagt på føde, mens større arealer ikke kan overskues med samme lethed.

En måde at udnytte et sådant hjørne kan eksempelvis være at udlægge det til MFO-brak. Dermed bliver et mindre rentabelt areal alligevel anvendeligt for landmanden, som også kan be-

holde den direkte betaling på arealet. Arealer helt ned til 100 kvadratmeter kan anvendes til MFO-brak, under forudsætning af at arealet er sammenhængende med et omdriftsareal. MFO slåningsbrak vil i modsætning til brak, som ikke er MFO-areal, ikke blive til permanent græs efter fem år, hvilket betyder, at det er muligt at etablere vildt- og bivenlige tiltag under reglerne for direkte betaling uden at skulle lægge MFO-brakken om hvert femte år. Som udgangspunkt er det ikke tilladt at lave vildt- og bivenlige tiltag i permanente afgrøder.

Hvis du er i tvivl om reglerne om etablering af vildttiltag på landbrugsarealer eller ønsker inspiration, kan du med fordel læse indstikket "Natur- og vildtpleje på landbrugsarealer 2017", som Danmarks Jægerforbund har udarbejdet i samarbejde med SEGES. Kataloget kan både findes på www.markvildt.dk og hos flere af landets landboforeninger.

Hvordan arbejder markvildtlavene?

Danmarks Jægerforbunds Markvildtindsats arbejder overordnet set på at øge naturindholdet i landbrugslandet og skabe grundlag for øget biodiversitet – variation er i denne sammenhæng vigtigt. Vi arbejder også på at øge kendskabet til markvildtets behov, og hvordan disse kan tilgodeses året rundt.

I markvildtlavene er der mange engagerede deltagere, som arbejder på at skabe levesteder til vores markvildt. Det er den indsats og bevidstheden om vigtigheden af den, som skal være med til at sikre et bæredygtigt grundlag for vores markvildt. Det er dem – de engagerede deltagere – der er skelettet i hele markvildtindsatsen.

På www.markvildt.dk kan du læse mere om markvildtindsatsen, og du kan tilmelde dig nyhedsbrevet "Nyt om markvildt", som udkommer en gang om måneden. lmi@jaegerne.dk

Ansøgning om tilskud til etablering af mindre vådområder i 2018

Tilskudsordningen retter sig mod etablering af mindre vådområder på jord i omdrift og i skove. Ordningen er finansieret af jagttegnsmidler.

Tilskuddet kan kun søges af private ejere af landbrugsjord/skov. I 2018 forventes tilskuddet at være på 15.000,- kr. pr. projekt. Der kan søges om tilskud til etablering af indtil 5 vådområder pr. ejendom pr. år. Der skal fremsendes ansøgning for hvert særskilt vådområde. Der ydes kun tilskud til etablering af vådområder over 600 m². De nødvendige tilladelser til etableringen skal foreligge og være gyldige ved ansøgningsfristen.

Der ydes ikke tilskud til oprensning af eksisterende vådområder. Der ydes ikke tilskud til etablering af vådområder på arealer beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der er knyttet en række øvrige betingelser til tilskudsordningen. Tilskuddet er skattepligtigt.

I 2018 er ansøgningsfristen den 31. januar 2018. Tilladelser skal være gyldige og vedlagt ansøgningsskemaet. Ved ansøgning om tilskud i 2018 må etableringen af vådområdet ikke være påbegyndt før ansøgningsfristen 31. januar 2018. Tilsagn/afslag om tilskud gives senest 1. april 2018. Vådområdet skal være etableret senest 1. november 2018.

Oplysninger om tilskudsordningen og ansøgningsskema kan hentes på www.naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/jagt/tilskud/

Yderligere oplysninger og ansøgningsskemaer kan fås hos Naturstyrelsen Fyn, fyn@nst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Markvildtlavenes indsats 2017

Tekst og Foto: Thomas Iversen

Siden Danmarks Jægerforbund i 2013 dannede det første markvildtlav under markvildtprojektet, har interessen været støt stigende, og der kommer stadig nye lav til.

NATUR/VILDTFORVALTNING: I 2017 findes der i alt 61 aktive markvildtlav med knap 65.000 hektar fordelt mellem næsten 900 deltagere. Ud over den store indsats der lægges i natur- og terrænpleje, leverer markvildtlavene hvert år vigtig viden om de danske markvildtbestande til gavn for alle jægere. Lavene er spredt i det meste af landet, men der er stadig områder, hvor der er "sorte huller", der mangler at blive udfyldt. Vi hører derfor gerne fra lodsejere, der ønsker at starte nye lav.

Levestederne forbedres

Deltagerne i markvildtlavene gør et forbilledligt stykke arbejde ved at udføre målrettede tiltag, der sikrer og forbedrer levestederne for markvildtet på deres jorder. Efterhånden, som lodsejerne får mere erfaring, bliver de hvert år bedre til at placere tiltagene, så de har maksimal effekt. Dette sker i samarbejde med Danmarks Jægerforbunds markvildtrådgivere, som blandt andet kan rådgive om reglerne på området samt fortælle om erfaringer fra andre lav og forskning på området. Rådgivningen er gratis for lavdeltagerne og sker blandt andet på lavets årsmøde samt ved besøg hos de enkelte lodsejere i lavet.

I 2017 er der planlagt ca. 860 kilometer linjeformede tiltag og ca. 360 hektar fladetiltag. Særligt er der fokus på de soleksponerede og lysåbne strukturer, da de ofte er en mangelvare i sommerhalvåret. Tiltagene bliver ofte placeret i tilknytning til nogle

Aktive tiltag i 2016/17

Funktion		2016	2017
Linjeformede tiltag			
Beplantning	(Fx pleje/etablering af levende hegn)	90,8 km	111,6 km
Kantvegetation	(Fx græsbræmmer langs levende hegn)	47,7 km	58,1 km
Lysåben afgrøde	(Fx vildtstriber og reduceret udsæd)	180,6 km	208,6 km
Soleksponerede arealer	(Fx barjordsstriber og lærkepletter)	391,0 km	449,7 km
Vinterdækning	(Fx vildtstribes og græsbræmmer)	25,0 km	31,4 km
I alt		735,1 km	859,4 km

Fladetiltag			
Beplantning	(Fx pleje/etablering af remiser og småbeplantninger)	67,2 ha	73,2 ha
Flerårig vegetation	(Fx brak og græsarealer)	239,8 ha	251,2 ha
Vandhuller og søer	(Baseret på 40 vandhuller)	6,8 ha	3,5 ha
Vinterdækning	(Fx brak, udyrkede arealer, vildtagre)	14,5 ha	18,4 ha
Lysåben afgrøde	(Fx vildtstriber og reduceret udsæd)		14,7 ha
I alt		328,3 ha	361 ha

Antal tiltag		3.243	3.795

Oversigt over natur- og vildtplejetiltag fordelt på deres funktion/struktur. Markvildtlavene har særligt fokus på de lysåbne og soleksponerede strukturer, da de ofte er en mangelvare i sommerhalvåret.

af de øvrige terrænelementer som eksempelvis jorddiger eller markveje for på den måde at passe på vigtige natur-

værdier, der findes her, men også for at opfylde flere af markvildtets krav inden for et afgrænset område. >

Antal markvildtlav og deltagerområde

	Kreds 1	Kreds 2	Kreds 3	Kreds 4	Kreds 5	Kreds 6	Kreds 7	Kreds 8	TOTAL
Antal markvildtlav	13	4	6	13	8	11	3	3	61
Deltagerområde	15.704	5.740	8.424	15.474	4.221	9.113	3.236	2.351	64.263

> **Tællerresultater skal underbygge vildtudbyttestatistikken**

Vildtudbyttestatistikken for harer og agerhøns taler sit tydelige sprog om en langvarig tilbagegang, men noget tyder på, at bestandene er ved at stabilisere sig ved et årligt jagtudbytte på omkring 50.000 harer og 25.000 agerhøns. Det er endnu for tidligt at sige noget om fremgang eller tilbagegang baseret på markvildtlavens tællinger, men på sigt kan tællingerne være med til at understøtte vildtudbyttestatistikken. Dette gælder særligt i områder, hvor jægerne frivilligt har fredet harer eller agerhøns, når de vurderer, at bestandene ikke kan tåle jagt.

Sammenholdes den geografiske fordeling af, hvor der blev nedlagt harer og agerhøns i 2017 med markvildtlavens tællinger, bliver der ikke så overraskende nedlagt flest agerhøns og harer i de områder, hvor lavene tæller flest. Omvendt kan vi se, at der stort set ikke bliver nedlagt harer eller agerhøns i de områder, hvor der tælles færrest. Det viser, at jægerne er gode til at tilpasse jagttrykket efter de lokale forhold.

At tælle markvildtet er ikke noget, man kommer sovende til. Haretælling-

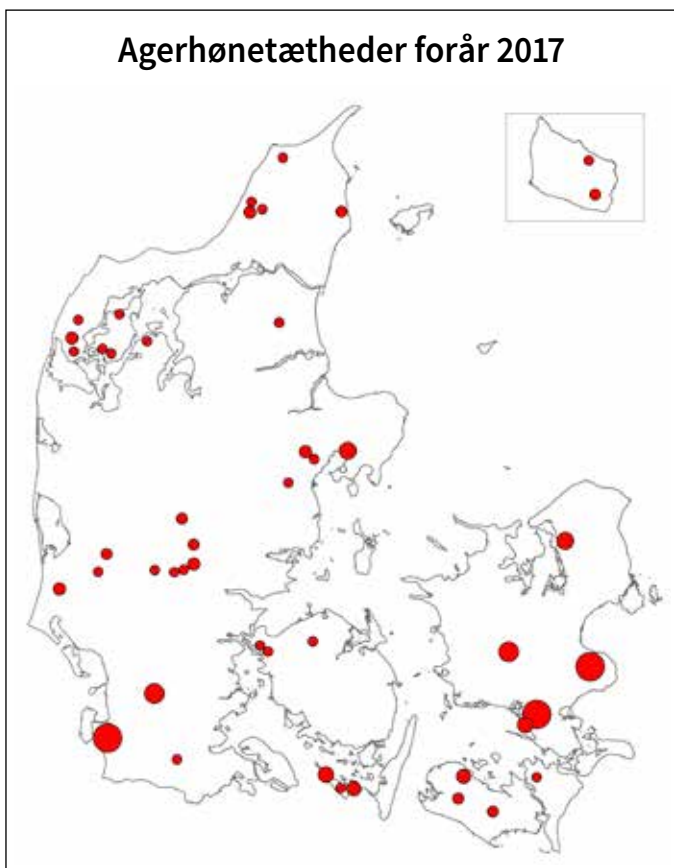

Ud over en målrettet indsats med natur- og terrænpleje lokalt, leverer markvildtlavene hvert år vigtig viden om de danske markvildtbestande til gavn for alle jægere.

erne foregår i skumringen lige efter mørkets frembrud, hvor terrænet gennemkøres med bil på en fastlagt rute. Her anvendes en projektør til at lyse på markerne, hvor man kan se vildtets reflekterende øjne. Siden 2013 er der observeret 11.248 harer og blevet kørt mere end 7.105 km. Agerhønsene tælles med stående hunde, hvor et hold af øvede hundeførere afsøger markerne på en fastlagt rute. Siden 2013 har de talt 2.598 agerhøns, og de har gået mere end 1.215 km.

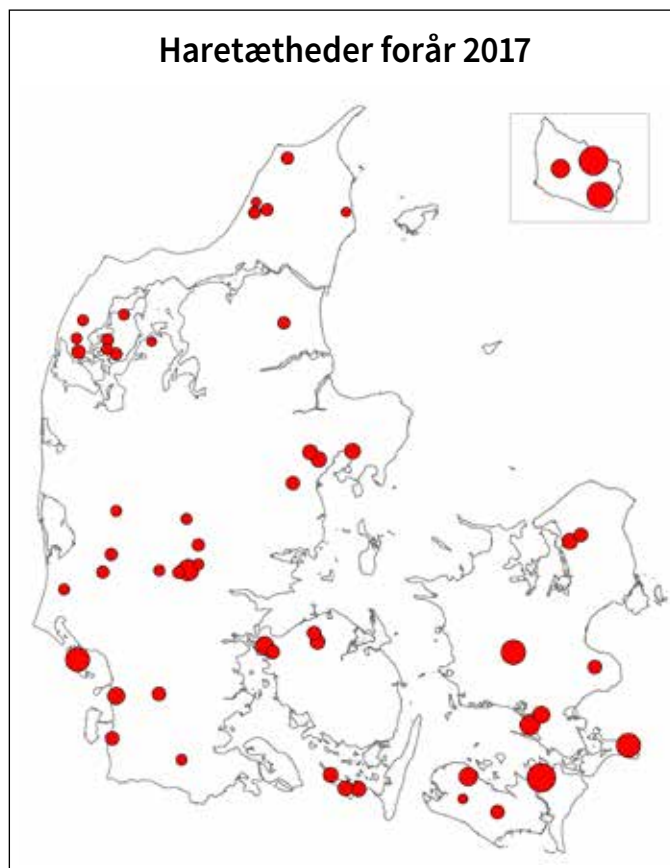
Det er ikke kun agerhøns og harer, der observeres, når der tælles i markvildtlavene. På nattællingerne er der blandt andet blevet observeret ræve, mårhunde, råvildt, kronvildt og dåvildt, mens agerhønetællingerne også giver et billede af hvor mange faser, lærker og viber, der er i området. Dette er altsammen med til at give lavdeltagerne en finger på pulsen i deres lokalområde, og det kan være et vigtigt værktøj til lokal forvaltning af vildtbestandene. tiv@jaegerne.dk

Agerhønetætheder forår 2017

Oversigt over bestandstætheder af agerhøns baseret på indleverede forårstællinger fra lavene i 2017. Pletternes størrelse indikerer tætheden af bestanden. Der blev i foråret 2017 talt alt fra 0-21 par/100 hektar.

Haretætheder forår 2017

Oversigt over bestandstætheder af harer baseret på indleverede forårstællinger fra lavene i 2017. Pletternes størrelse indikerer tætheden af bestanden. Der blev i foråret 2017 talt alt fra 1-36 harer/100 hektar.